

Inhoud opleiding tot GZ-psychoog in Nederland

De GZ-psychooloog in Nederland is opgeleid als generalist en is werkzaam in diverse settingen, waarin cliënten met verschillende vormen van problematiek zich aanmelden. Hij of zij heeft een academische vooropleiding op doctoraal of masterniveau op het terrein van de psychologie, orthopedagogiek of geestelijke gezondheidskunde.

De Nederlandse vervolgopleiding tot GZ-psychooloog bestaat uit een groot aantal vakken, competenties en kennis die specifiek zijn voor dit beroep. De (beroeps)opleiding moet gevolgd worden bij diverse (typen) instellingen voor gezondheidszorg.

De bij deze vakken en competenties horende studiebelastinguren laten zien dat er duidelijke verschillen bestaan tussen aan de ene kant de kennis en vaardigheden van een persoon die de vervolgopleiding tot gezondheidszorgpsycholoog heeft gevolgd en aan de andere kant die van een persoon die een universitaire vooropleiding psychologie heeft voltooid. De vakbekwaamheid van de Nederlandse GZ-psychooloog ligt op een aanzienlijk hoger en meer verdiepend niveau en is veel breder dan die van afgestudeerd (basis)psycholoog, een(basis)pedagoog of een (basis)gezondheidswetenschapper aan een Nederlandse universiteit.

Opleidingsduur

De opleiding tot GZ-psychooloog kent een nominale opleidingsduur van twee jaar, die in deeltijd tot maximaal vier jaar mag worden verlengd.

In het Besluit gezondheidszorgpsycholoog 2015 is het volgende vastgelegd:

- De totale omvang van de opleiding bestaat uit 3600 uur, verdeeld over:
 - 810 uur theoretisch en praktisch onderwijs
 - 2790 uur werkervaring
- Het onderwijs is verdeeld over:
 - 480 uur cursorisch onderwijs
 - 90 uur supervisie
 - 240 uur praktijkopdrachten

Bij een fulltime-opleidingstraject betekent dit één dag per week cursorisch onderwijs en vier dagen per week werkzaamheden in de praktijk. Binnen de opleiding wordt gestreefd naar een nauwe aansluiting tussen het praktijkgedeelte en het cursorisch gedeelte.

Wezenlijke verschillen Nederland en België

In de beoordeling van de dossiers vanuit België vallen wezenlijke verschillen op ten aanzien van een aantal onderdelen die in de GZ-opleiding aan bod komen, te weten:

- a. Supervisie en werkbegeleiding
- b. Diversiteit in behandeling
- c. Autonome werkuitvoering

a. Verschil tussen supervisie en werkbegeleiding

Supervisie behelst vooral de professioneel-persoonlijke ontwikkeling van de student reflectie op eigen handelen en het methodisch analyseren en evalueren van de door de student verrichte werkzaamheden. Daarbij gaat het om het vergroten van de technische, methodische en persoonlijke vaardigheden met betrekking tot alle aspecten van het beroep. Tevens kunnen beroepsethische kwesties aan de orde komen. De supervisor dient op afstand van de dagelijkse

werkomgeving te staan en is buiten de instelling werkzaam. In de opleiding krijgt de student in totaal 90 uur supervisie van twee of meer supervisors.

Werkbegeleiding betreft de dagelijkse begeleiding van de student bij de uitvoering van diens werkzaamheden. De werkbegeleider is een ervaren collega GZ-psycholoog die binnen dezelfde werkeenheid werkt. De werkbegeleider heeft de rol van coach en fungeert als een rolmodel voor de student. Hij of zij ziet het dagelijks functioneren van de student en faciliteert en beoordeelt de voortgang binnen de opleiding. De werkbegeleider bewaakt de kwaliteit van de werkzaamheden van de student zodat deze de cliënten verantwoorde zorg biedt. De werkbegeleider is verantwoordelijk voor het handelen van de student volgens de Wet BIG. Bij externe brieven, rapportages of verslagen tekent de werkbegeleider, waar nodig, als verantwoordelijke. Een student krijgt gedurende zijn hele opleiding één uur per week werkbegeleiding.

B. Diversiteit in behandeling

Zowel in het cursorische deel als het praktijkdeel zijn een viertal onderdelen verplicht, namelijk:

- Psychodiagnostiek (40%)
- Indicatiestelling (10%)
- Behandelingsmethoden (40%), en
- Overige taken (10%). O.a. multidisciplinair samenwerken in een team, voorlichting geven of coördinerende taken uitvoeren.

De opleidingsonderdelen zijn breed qua problematiek en cliëntenaanbod waarin het levensloopsperspectief meegenomen wordt. Met betrekking tot behandeling beslaat zowel het cursorisch als het praktijkgedeelte van de opleiding meerdere referentiekaders en methodieken. Behandeling kan dus niet beperkt blijven tot bijv. alleen systeemtherapie en psychodynamische/analytische therapieën. Ook dient zowel de diagnostiek als behandeling meerdere leeftijds- en doelgroepen te betreffen.

C. Autonome beroepsuitoefening

Het grootste deel van de opleiding (ruim 75%) vindt plaats binnen de (klinische) beroepspraktijk. Na toelating tot de opleiding is de student aangesteld als werknemer bij een door de Commissie Registratie en Toezicht (CRT) erkende praktijkopleidingsinstelling.

In die hoedanigheid verricht de student zelfstandig werkzaamheden die kenmerkend zijn voor de beroepsgroep van GZ-psychologen, met dien verstande dat dit onder eindverantwoordelijkheid van een BIG-geregistreerde disciplinegeenoot geschiedt. Vanuit zijn rol als (basis)psycholoog is de student verantwoordelijk voor zijn beroepsmatig handelen. Voor die activiteiten waarvoor hij nog niet competent is (d.w.z. lerend in het kader van de opleiding) is de werkbegeleider verantwoordelijk.